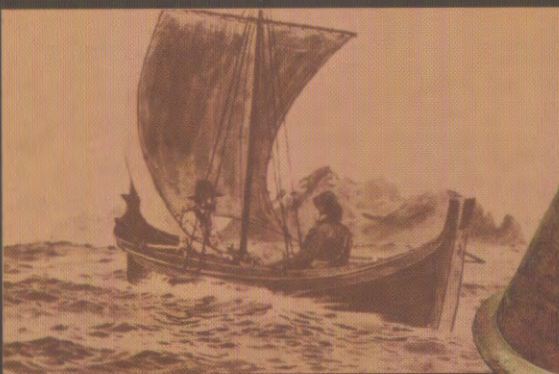
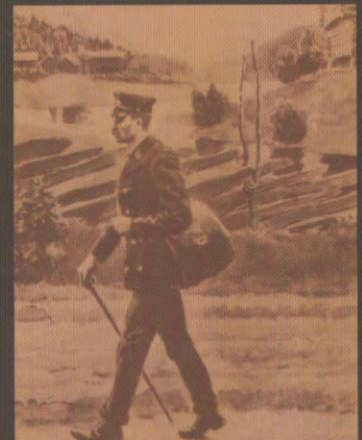
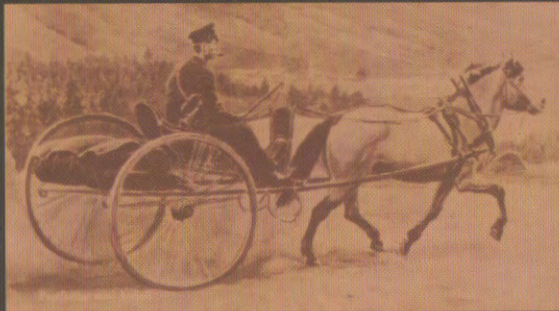
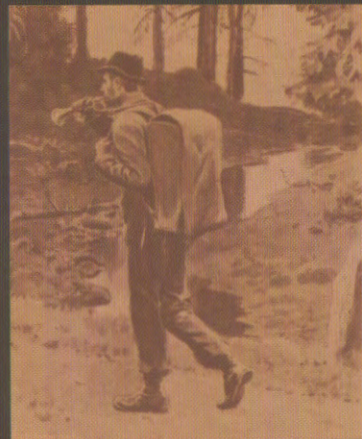

ROSENBORG Grafisk Kommunikasjon AS

Posten 350 år
-historisk utvikling
i kommunene

VERDAL • INDERØY

Hannibal Sehested

er tillagt æren for å ha fått i stand et organisert Postverk i Norge. Som stattholder og visekonge fikk han i gang det norske Postverket ved et kongelig dekret i 1647.

Det begynte med fire postruter mellom «prinsipale» steder med avgang hver 14. dag. Fra Kristiania ble det satt i gang en rute gjennom Sverige til København, over Dovre til Trondheim, over Filefjell til Bergen, og en rute til Stavanger. Etter hvert kom også Nord- Norge og de øvrige byene med. Posten ble fraktet av gående eller ridende bud og med båt. I de første 200 årene hadde mange bønder dette som plikttjeneste. Trass i ensomt slit med postveska i ulendt terreng - i all slags vær - natt som dag - til alle årstider - mente mange at dette var bedre enn militærtjeneste, veiarbeid m.v.

I begynnelsen inneholdt postveska bare kongelig post. Den gikk porto-fritt og var dokumenter mellom embetsmennene. For handelsmenn og private var portoen så høy at den ble nærmest en ekstra skatt. Etter hvert ble det tillatt å sende brev med penger og aviser, men postmengden var fortsatt beskjeden.

1800-tallet førte med seg utvikling og vekst. Veiene i hovedrutene ble etter hvert kjørbare, og i 1805 fikk Nord-Trøndelag bedret postgang. Etter hvert fikk Gauldalen, Fosen og Indre Namdal bedret sine forbindelser. Posten tok i bruk egne dampskip langs kysten. Rutebåter ga, sammen med jernbaneutbyggingen hurtigere og mer regelmessig framsending med forbindelse også til utkantene.

Postmengden økte som en følge av bedre kommunikasjon og større lese- og skriveferdighet i befolkningen. Det ble vanligere å abonnere på aviser og blad, og det kom nye tjenester som pakkepost, trykksaker, postanvisninger og det populære postkortet. En portoreform som ga oss en lavere porto og frimerket, økte brevskrivningen.

Post er kommunikasjon. Bilen og flyet ga nye muligheter for hurtig postgang. Bedre veinett, spesielt etter siste krig, førte til flere landpostruter som med sitt servicetilbud ut over bygdene etterhvert gjorde post-åpneriene overflødige. Ny teknikk førte til maskinell sortering av post-sendingene.

Datateknologi forenklet behandlingen av pengetransaksjonene og gjorde ekspedisjons- og bokføringsrutinene på postkontorene enklere og mer effektive. I 1647 ble det sannsynligvis sendt rundt 1000 brev. I jubileumsåret ligger antallet rundt 2,5 milliarder sendinger. Mens brevet i 1647 brukte nærmere to uker mellom Trondheim og Oslo, er det i dag en selvfølge at det er framme neste dag. I dag er brevportoen noen kroner, i 1647 en liten formue. Det finnes i dag raskere kommunikasjon, men ingen som helt kan erstatte det postale nettverket - eller «underverket» som Tarjei Vesaas kaller det.

Postruter og Postveier

Noen organisert postgang nord for Trondheim, kom ikke i gang før forbindelsen Oslo-Trondheim var satt i drift. Mye skyldes krigen med svenskene, hvor fogderiene i Trøndelag ble beleiret og Trondheim hardt økonomisk rammet. Først ved tilbakesøringen av «Trondhjems len», i mai 1658, begynte forholdene å bli normale. Det ble derfor gjort et forsøk på å utvide postforbindelsen til den nordlige delen av landet i 1663. Posten skulle føres gjennom Trøndelagsfylkene til Nordlandene og Finnmarken.

Finansieringen var basert på støtte fra de mest formuende i form av et pund fisk, gradert nedover til 8 mærker fisk. Postføringen skulle ikke påføre allmuen eller Kronen økte utgifter. Det viste seg snart at allmuen ikke var villig til å finansiere ordningen og den førte derfor ikke fram.

Stiftsamtmannen i Trondheim tilsatte postbønder til å føre posten gjennom hans len til Nordlands grense. Dette ble også bare en papirbestemmelse

da ingen visste når posten kom eller skulle gå. I 1686 ble det gjort et nytt forsøk ved at Nordlandsposten skulle gå fra Trondheim annen-hver tirsdag.

I begynnelsen var posten på private hender. Stattholderen i Norge, Hannibal Sehested, overdro rettighetene som et privilegium på 20 år, først til Henrik Morian, senere til Gabriel Mancelio og Albert Gyldensparre. Morian døde året etter at han mottok privilegiet.

Marcelio tok sitt liv i kjærlighetssorg og Gyldensparre trakk seg. Postverket ble da for-paktet bort til daværende stattholder, kongesønnen Ulrik Fredrik Gyldenløve. Han ble avløst av nevøene Kristian og Ulrik Kristian. Ulrik Kristian døde i 1719 uten livsarvinger.

Kongen la da Postverket under Generalpostamt-et og det har siden vært drevet av staten.

På grunn av krig og dårlig økonomi, gikk Nordlandsposten på den tiden bare 2-4 ganger i året.

I 1741 ble det satt i gang en ny ordning for posten til Innherred. Den skulle gå fra Trondheim hver 14. dag. Det ble tilsatt poståpner ved fergestedet i Stjørdal, og poståpnerforretningene ble forøvrig overdratt til fogd Armet i Skogn, løytnant Kluver i Verdal, fogd Tausan i Beitstad og lensmannen på Namdalseid, alle uten lønn.

Den nye postordningen ble heller ingen suksess. Det var få brev, og postvesken gikk for det meste tom. Fra 1750 til 1759 ble postføringen forpaktet bort til postmesteren i Trondheim. Heller ikke han klarte å bedre postgangen, og klagen over uregelmessig og dårlig postgang bare økte.

Bildet over viser en trappevekt (brevvekt) av messing på fot i brunbeiset bjørk.

Dampbåtene på Innherred

Det første tegnet på at en ny transportmåte var i emning, fikk Innherredsbygdene se i 1837. Et engelsk røykspyende dampskip ved navn «Georg Canning», ble leid til en lysttur fra Trondheim til Steinkjer. Det skremte nærmest vettet av de som kom i nærheten av det.

Ut over i 1840 årene gikk statsdampskipene turer innover fjorden til bl.a. Levangermartnan. De første turene fikk ingen betydning for postgangen.

Først da Jacob von der Lippe Parelius Hansen, som var huslærer hos prost Berg på Frosta, tok initiativet til å danne et aksjeselskap, ble det lagt planer for trafikk på indre deler av fjorden. Selskapet fikk sjø satt dampskipet «Nidelven» i 1850.

Dampskipet ble satt i fart på strekningen Trondheim-Levanger-Steinkjer med to turer pr. uke. Båten førte post fra 1851 til 1853, uten at det fikk noen innvirkning på postgangen over land, og «Nidelven» forsvant ut av fjordtrafikken.

Folk på Levanger ville også være med i farten på Trondheimsfjorden. Indherreds Dampskipsselskab ble stiftet med kapital fra Levanger og omegn.

Postkasseskilt av jern, rødmalt med hvite bokstaver. Fra 1863.

Dampskipet «Indherred» ble sjø satt i februar 1856. Båten tok opp ruten Trondheim-Levanger-Steinkjer, men gikk til Levanger og Sundnes om vinteren på grunn av isforholdene lenger inne i fjorden. Båten var postførende fra 1858.

Steinkjer Dampskipsselskap ble stiftet og sjø satte «Kong Oscar» i 1865, som ble en konkurrent til «Indherred». Den tok etter hvert over ruten til Steinkjer.

«Indherred» (nr. 2), erstattet den første båten i 1867 med to turer hver uke på Innherred.

Markedet var lite, og i 1871 ble det innledet et samarbeid mellom de to båtene, noe som heller ikke hjalp, og i 1872 ble «Indherred» (nr. 2) solgt. «Kong Oscar» ble fast på Innherred fra 1874, og først tatt ut av ruten i 1949. Båten var postførende fra 1865, og i 1867 fikk den egen brevkasse ombord.

Det kan nevnes at fra 1871 fikk båten 60 skilling pr. tur for å føre svenskeposten fra Skånes til Levanger og Trondheim.

Etter hvert kom andre båter med i farten. «D/S Stenkjær» ble levert i 1878, og var postførende vekselvis med «Kong Oscar» utover 1880-årene. «D/S Inntrønderen» ble sjø satt i 1889, og kom i samarbeid med konkurrentene fra 1890.

Etter 1898 gikk den bare i rute til Namsos. Selv om rutene i begynnelsen var ustabile og offisielt ikke postførende, økte frakten av post. Utover 1880-årene begynte postmengden å bli så stor at man fant det lønnsomt å opprette en postekspedisjon på båtene.

En postekspeditør ombord i båtene sørget for at posten kom ombord, og sorterte posten underveis. Indherred postekspedisjon ble opprettet 1.7.1889 på båtene «Erik Jarl», «Kong Oscar», «Stenkjær» og «Levanger». «D/S Inntrønderen» hadde også postekspedisjon ombord fra 1892, til den gikk inn i Namsosruten i 1898.

Postekspedisjonen endret navn til Innherreds postekspedisjon i 1921, og var i virksomhet fram til den ble nedlagt i 1925.

Regimentsposten gjennom Innherred

Interiør fra Verdal postkontor i 1915.

En av årsakene til at det ikke lyktes å bedre postgangen gjennom Innherred til Namdalen, var konkurransen fra Regimentsposten. Opprinnelsen til den er ukjent, men alt rundt 1740 hadde militæret sin egen postgang. Posten ble ført fram med gående bud, og selv om det var en langsom postgang, var den mer regelmessig enn den offentlige.

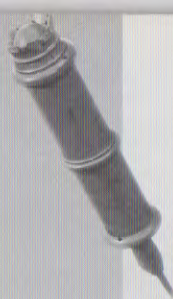
Rundt 1800 hadde Regimentsposten avgang fra Trondheim hver lørdag og ankomst til Skage i Namdalen torsdag uken etter. Retur fra Skage gikk på lørdag og var tilbake i Trondheim fredag.

Underveis var det flere sideruter. Bl.a. fra gården Frøset (senere Hegge) til Stod og Snåsa, og en annen fra Hammeren til Nærøy prestegjeld. Mens den offentlige postekspresen reiste med tomme vesker, økte postmengden med Regi-

mentsposten. Militæret skummet på den måten fløten av portoinntektene gjennom Innherred. Den posten som ikke gikk leilighetsvis, ble sendt med Regimentsposten, som etter hvert ble en alvorlig konkurrent til det offentlige.

Til slutt innså Postamtet at inntektene ikke sto i samsvar med den antatte postmengden. Det ble derfor gjort en undersøkelse som avdekket at militæret hadde en årlig inntekt på ca. 700 Rd. fra postføringen.

Saken ble tatt opp med Stiftsamtmanden, og det førte til at Regimentsposten opphørte høsten 1804.

Postgangen etter 1805

Da Regimentsposten opphørte, ble den offentlige postgangen vesentlig forbedret. I Bindalen ble eieren av gården Terråk, Peder Knoph, utnevnt til postmester. Han skulle omorganisere Nordlands-ekspresene og sørge for transport til Namdalen.

Kaptein Sommerschild ble tilsatt postekspeditør på Skage gård i Namdalen.

Den største og viktigste postmengden var på strekningen Trondheim - Namdalen, og ansvaret for å håndtere alt dette, var for stort til å pålegges én poståpner. Det ble derfor bestemt at det skulle opprettes 8 poståpnerier på strekningen Trondheim til Bindalen. Postføringen ble satt bort til postbønder på vanlig måte.

Som en passende betaling ble det foreslått 16 skilling mila til lands, og 24 skilling mila med båt. Posten skulle gå fra Trondheim på tirsdag hver uke, med retur fra Overhalla på lørdag. Det ble satt i gang bipostruter fra Stjørdalen til Frosta,

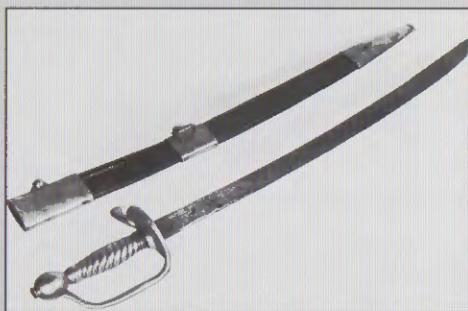

Kjørestøvler av selskinn, foret med saueskinn til bruk under postskys i sterk kulde. Støvlene har også vært brukt av høyere posttjenestemenn på inspeksjonsreiser.

fra Røra til Ytterøya, fra Mosvik til Værnan, og fra hovedruten til Nærøy.

Året etter ble en bipostrute fra Spillum i Klingen, senere fra Vemundvik, satt i drift til Sør-Flatanger og Alte på Otterøya. Denne ruten varte fram til 1812, mens resten av postgangen fortsatte videre med små justeringer.

I følge en timeseddel oppbevart i Postmuseet, gikk posten fra Trondheim tirsdag 11. november 1834 kl. 1200, fra Stjørdal kl. 1800, fra Åsen kl. 2345, og til Skogn kl. 0400 neste dag. Den gikk videre fra Verdal kl. 0815, til Røra kl. 1045, til Gjørv kl. 1245, til Stod 1415, til Beistad 1615, og til Overhalla 13. november kl. 0100. Videre gikk den fra Gjøa kl. 1915, til Kolvereid 14. november kl. 1100, og var framme ved Nordlands postkontor 15. november kl. 0000.

Norsk grenadersabel fra 1753. Hefte av helstøpt messing.

Norsk perkusjonspistol, modell 1848 med messingbeslag.

Post med Tog og Bil

Etter at Rørosbanen ble åpnet i 1877, fraktet jernbanen nesten all posten sørfra til Trondheim. Etter en tid ble det satt i gang arbeid med å utvide skinnegangen nordover. Første skritt ble tatt da strekningen Trondheim-Hell ble åpnet høsten 1881.

Samtidig ble strekningen til riksgrensen åpnet, og Meråkerbanens postekspedisjon satt i drift. Arbeidet med å føre skinnene videre nordover fortsatte, og i 1902 var strekningen Hell-Levanger ferdig.

Da det allerede var en postekspedisjon på Meråkerbanen, ble det straks satt i gang en tilsvarende ordning til Levanger under navnet Levangerbanens postekspedisjon. Anleggsarbeidet fortsatte videre nordover, og i 1905 ble banen åpnet fram til Sunnan og postekspedisjonen forlenget dit.

Det gikk lang tid fra jernbanen kom til Sunnan før videre utbygging kom i gang. Først i 1926 ble strekningen til Snåsa åpnet, og i 1929 ble banen ført fram til Grong. Etter hvert som de

nye strekningene ble tatt i bruk, fulgte postekspedisjonen etter. Navnet på ekspedisjonen ble derfor endret til Nordlandsbanens postekspedisjon i 1934.

Etter at jernbanen ble åpnet, falt grunnlaget for dampskipene på sydsiden av fjorden bort. Jernbanetransport ble etter hvert kombinert med bil, og i 1908 ble den første postførende bilruten i Norge satt i gang mellom Steinkjer og Rødhammer ved Lyngfjorden.

Andre bilruter kom i gang fra 1915 og utover. Problemet med bilrutene var at de gikk inn til bygdesentrene på dagtid og returnerte på ettermiddagen, noe som ikke passet postens behov. Etter hvert som veiene ble bedre, ble det klart at jernbanen ikke tilfredsstilte postens krav til hurtighet, og egne biler ble tatt i bruk. Dette førte til at postekspedisjonen ble overflødig og derfor lagt ned i dagtogene i 1969 og i nattogene fra 1988.

I dag sendes det lite post med jernbanen, bilruter har tatt over.

Posten til Sverige

Etter at Norge ble skilt fra Danmark og lagt under Sverige, ble det behov for bedre kommunikasjon over grensen. De som først og fremst savnet en god posttjeneste var embetsmennene, offiserene og private næringsdrivende.

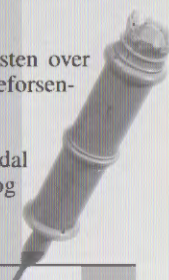
Kong Carl Johan tok initiativet til at det skulle bygges veg over fjellet fra Verdal. Brigadegeneral Paul Bich fra Trondheim så da muligheten i å bedre postgangen mellom de to landene, og fikk satt i drift en postrute fra Maritvold i Verdal til Sul, med utveksling i Skaltugan i Sverige. Dette skjedde fra 21. oktober 1824 samtidig som veibyggingen startet.

Det ble oppnevnt postbønder på gårdene Sør Stene og Sulstuen i Verdal. Gjennom Verdal

hadde det fra lang tid tilbake vært en livlig trafikk og handel med svenskene. Mange svensker kom over grensen for å delta i Marsimartnan på Levanger, og den nye postruten gjorde forbindelsen enklere for de handlende på begge sider av grensen. Postgangen til Nord-Sverige, Hapa-randa og Finnmark, var på denne tiden svært dårlig vinters tid.

Trondheim sendte derfor vinterposten over Maritvold til Østersund for videreførsel i Sverige.

Forbindelsen til Sverige over Verdal kom til å vare i nærmere 70 år, og tok slutt i begynnelsen av 1890-årene.

Verdal kommune

Verdal postkontor 1924-1930, i Nordre gate på Verdalsøren.

Maritvold postgård var antagelig blant de oppnevnte postgårder alt i 1663. Den første postbonden vi vet om var Rasmus, som er nevnt i 1719. Om det var noen før han, kjenner vi ikke til.

Rasmus Aagesen Hagen, født i Beitstad 1648, kom til Verdal som lensmannsdreng. Han var en driftig kar som ønsket å drive handel på Verdalsøra, og var derfor nødt til å skaffe seg borgerskap i Trondheim. Rundt 1680 var dette i orden.

Han giftet seg med Siri Olsdatter Ness, bygslet Maritvold til bosted, og fikk rettigheter som postbonde. I 1686 kjøpte han Verdals største sagbruk, Grundfoss Sag, og i 1689 ønsket han å kjøpe hele Verdalsøra. Denne handelen ble det ikke noe av, men han kjøpte en del gårder i

Leksdalen, og med det la han grunnlaget for det som senere ble Verdalsbruket.

På Verdalsøra drev han en betydelig handel med fiskevarer. Han hadde forretning/fiskeoppkjøp på Titran på Frøya. Fisken som ble solgt på Verdalsøra, kom kanskje i bytte for landbruksprodukter som han kjøpte i Inntrøndelag og fraktet til Frøya.

Da svenskene innvaderte Verdalsregionen i 1718, flyktet Rasmus til Trondheim. Som største gårdeier i bygda, led han stort tap ved svenskernes herjinger.

Likevel så han seg i stand til å bygge nytt sakresti til Stiklestad kirke. Sakrestiet sto ferdig i 1722 og bærer fortsatt innskrifsjonen RAAH SODN

1722, som er forbokstavene i navnet til Rasmus Aagesen Hagen og hans kone Siri Olsdatter Ness.

Da Rasmus døde i 1732, bygslet svigersønnen Broder Boyesen Maritvold. Broder Boyesen var antagelig født dansk i ca. 1681, og ble gift med Elsebe Hagen. Han tok Hagen som etternavn da han flyttet til Verdal, hvor han fortsatte i sin svigerfars fotspor som handelsmann og postbonde. Kona arvet en del av farens eiendommer og de kjøpte flere etter hvert. Broder Boyesen døde i 1750, og sønnen Rasmus Brodersen Hagen overtok bygselen på Maritvold.

I 1762 ble han eier av gården, da han gjorde et makeskifte med Vår frue Kirke i Trondheim ved hjelp av gården Halset, som var i hans eie.

Da Rasmus døde i 1791, arvet sønnen Broder Rasmussen Hagen Maritvold, og rettighetene som postbonde. Han døde allerede i 1798 og hans kone Anna Katrine Meier, arvet gården og de andre jordeiendommene. Hun solgte Maritvold til sin avdøde ektemanns eldste bror, Åge Hagen. Han hadde ikke gården mer enn tre år før han solgte den videre til kornett Søren Schelderup Holst, og Maritvold gikk dermed ut av Hagenfamiliens eie etter mer enn 120 år.

I følge folketellingen i 1801, var det en ugift dreng, Erich Olsen, som tok seg av posten på Maritvold. Gården ble solgt videre i 1810 til proprietær Muller i Trondheim. På grunn av synkende trelastpriser, var Muller fallitt i 1818, og gården ble solgt til løytnant Johan Bang.

Maritvold i Værdalen poståpneri var ett av de 8 poståpneriene som ble satt i drift i forbindelse med nedleggelsen av Regimentsposten. Etter det man kjenner til, var posttransporten i gang 1. januar 1805, og poståpneriet må derfor ha kommet i virksomhet fra samme tid.

Fra 1931 ble navnet på poståpneriet skrevet Værdalen. På en timeseddel datert i 1834, har O. Moe kvittert for posten. Ole Moe var poståpner på den tid, og han bodde på Kausmo og drev handel på Verdalsøra.

Boet ble erklært fallitt da han døde i 1853. Det var tydeligvis ikke lukrativt å være poståpner. Skolelærer Johannes Olsen Rygh ble tilsatt som poståpner fra 1852. Han var født på Frosta og oppfostret av bestemor i små kår. Han tok tjeneste

Landpostbud Odd Valstad sorterer dagens post. Foto: Innherreds Folkeblad og Verdalingen.

som dreng for å tjene penger for å bli lærer. Han var poståpner, lærer og kirkesanger - den fullkomne treenighet som han selv sa.

Johannes var poståpner fram til årsskiftet 1888/1889, og ble etterfulgt av sin sønn Martinus Rygh. Lønningen var da på kr. 800,00 pr. år, og hadde stått uendret siden 1875. Martinus hadde i sin ungdom assistert faren med postarbeidet, og han var derfor godt kjent med jobben. Han var gårdbruker før han ble tilsatt poståpner.

Poståpneriet ble gjort om til postkontor 1.7.1893, og han var den

Posten på kjøkenbordet. Landpostbud Odd Valstad tar i mot oppdrag fra Asbjørg Aasnes. Foto: Innherreds Folkeblad og Verdalingen.

første postmesteren i Verdal. Det er grunn til å anta at selv om Maritvold gikk fra å være postgård, til Værdalens poståpneri, hadde poståpneriet sine lokaler på gården i lang tid framover.

Det var først da Martinus Rygh's eldre bror, Oluf, bygget hus på eiendommen Leangen, at poståpneriet ble flyttet dit. Leangen er bokhandler Woxholt's eiendom, og Bunnpris leier lokaler der i dag. Postkontoret ble værende på denne gården fram til 1915. I Innherreds Folkeblad den 7. juni 1915, står følgende å lese: På grund av flytning til nytt lokale lukkes postkontoret 10ds kl 4 em. Søndag 11ds aapnes postkontoret i M. Melby's nye gaard».

Neste tilholdssted ble Jernbanen, der postkontoret var under krigen. Postkontoret flyttet til gården Hjemvei i 1944. Denne gården lå bak Esso bensinstasjon, og ble revet da denne ble utvidet. Etter hvert trengte huseieren, Verdal Samvirkelag, lokalene selv.

På grunn av lite tilgang på byggematerialer, og vanskeligheter med å få byggetillatelse, fikk til slutt postkontoret flytte inn i den nye Norumgården i 1955.

Lokalene ble etter hvert for små, og Verdal Samvirkelag bygget «Postgården» ved Minsaas Plass. Den sto ferdig på nyåret i 1966.

Ansvarlig redaktør: Jon Bakken
Stoff fra Verdal: Jon Bakken
« Inderøy: Anne Lise Ribe
Forsiden: Hannibal Sehested, stattholder i Norge 1642-1650

Kilder: Postmuseet
Hans Berrum: Postens historie
Tore Gjelsvik: Skip og post i lokale ruter i Trøndelag
Tore Gjelsvik: Trøndersk posthistorie
Einar Musum: Verdalsboka
Eivind Hartman og Leif Lykke: Værdalsbrukets historie 1640-1975

Juletrafikk ved Verdal postkontor. Avdelingssjef Sandsør tar unna mens Karl Ydse og Alf Vangstad betjener publikum.

Postkontoret har etter en ominnredning og utvidelse i 1983/84 lokaler i samme gård.

Da Martinus Rygh døde i 1912, ble Magnus Holan konstituert som postmester. Han begynte som elev ved Verdal postkontor i 1908, og hadde postmesterstillingen til Ingar Schjødtz overtok i 1913.

Han var født i Christiania. Hans opphold i Verdal varte til 1918, da han overtok samme stilling ved Jevnaker postkontor.

Ole Andreas Lind Guttormsen ble deretter tilsatt som postmester. Han var fra Molde, og hadde fått sin opplæring der. Han var i Verdal til 1828, da han fikk ny stilling ved Kongsvinger postkontor. Da ble Martin Oswald Magnussen kontituert i stillingen. Han var født i Verdal, og begynte ved postkontoret i 1911.

Ved siden av å være postmester, bestyrte Magnussen Fylkesbilenes avdeling i en periode under siste krig. Magnussen gikk av for aldersgrensen i 1961, og Per Christiansen overtok le-

delsen av kontoret. Per er født i Ålesund, men gjorde tjeneste i Lofoten og Vesterålen i mange år før han kom til Verdal. Blant folk flest er han kjent under navnet «Per Post».

Han hle tilsatt som postmester ved Steinkjer postkontor i 1970, og Eivind Trengereid fra Voss overtok stillingen ved Verdal postkontor. Han ble i Verdal fram til 1972, da Edvard Sandsør fra Levanger tok over. Han var postmester fram til han gikk av med pensjon i 1988. Odd Grønli fra Orkanger etterfulgte han som postsjef .

Vuku poståpneri kom i virksomhet fra 15.11.1858 på gården og handelsstedet Bredingsbjerg i ruten Maritvold - Østersund. Etter at Værdalsbrukets hovedkontor ble flyttet fra Maritvold til Holmen nedre, førte dette sammen med annen sagbruks- og møllevirksomhet i Grunnfossen og ved Ulvillelva til et behov for en bedret postforbindelse.

Kirkesanger Ole Hage ble tilsatt poståpner. Han ble etterfulgt av sersjant Ivar Kvello, som

Kopipresse av jern, svartlakkert.

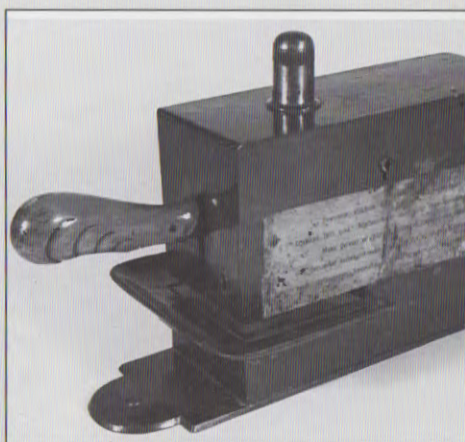
omkom ved en kjøreulykke i 1885. Ole Kvello overtok jobben etter faren sin, før handelsmann Odin Stornæs ble tilsatt. Også han omkom ved en kjøreulykke, og druknet i dammen i grustaket i Vuku sentrum.

Hans kone tok over stillingen fram til 1918. Oline Balgård ble tilsatt i 1920, og flyttet postkontoret til sin bolig. Hennes datter Borgny Eng overtok i 1959, og fortsatte fram til Ingvor Ørdal ble tilsatt i 1991.

Sulstuen var postgård i mellomriksruten til Sverige, og fra 1859 postuttagersted under navnet Suul i samme rute.

På grunn av økende grensetrafikk, ble det endret til brevhus i 1864 og til poståpneri i 1891 under navnet Sulstuen. Navnet ble senere skrevet Sulstua, for i 1935 å bli omgjort til Sul. Postuttagere og senere brevhusstyrere, ble Nils O. Sulstuen, med en lønn på 6 Sp. Lønningen ble hevet til 12 Sp. fra 1864. Han ble etterfulgt av Marie Dahl i 1891, Ole Nilsen Suul i 1893, Martin Suul i 1896, Martin Nilsen er nevnt fra 1898, Mekal Suul i 1919 og Ruth Stiklestad fra 1967, til poståpneriet ble lagt ned i 1974.

Værdalen Meieri brevhus kom i drift fra 1886 i ruten Værdalen-Vuku. Navnet ble endret til Stiklestad i 1901 og gjort om til poståpneri fra 1909. Styrere var O. Frøseth, Ingeborg Skrove fra 1909, Petter Husby Skrove fra 1933, Handelsmann Gunnar

Første norske frankeringsmaskin. I alt var det 18 maskiner i bruk inntil januar 1905.

Heir fra 1936, til poståpneriet ble lagt ned i 1975.

I dag stempler personalet ved Stiklestad Nasjonale Kulturhus sender som er innlevert med et motivdatostempel for Stiklestad.

Helgaadalen poståpneri kom i virksomhet fra 1.7.1887 med en ukentlig bipost til Vuku. Det ble satt i drift som en følge av økt næringsutvikling i øvre del av Værdal, bl.a. ved forsøk med bergverksdrift. Navnet ble skrevet Helgådalen fra 1921. Første poståpner ble Peder Nilsen Volden med en lønn av 50 kr. pr. år. Han hadde en klausul om at han skulle «fungere i 5 aar med uforandret Løn». Peder ble etterfulgt av Iver Lerseth i 1911 og handelsmann P.A. Rotmo fra 1935, til poståpneriet ble lagt ned i 1971.

Leraadalen brevhus kom i drift fra 15.3.1895. Navnet ble skrevet Lerådalen fra 1921 og Leirådalen fra 1933.

Brevhuset ble ødelagt av brann i 1898 og 1900, hvor stempelet gikk tapt og ble erstattet. På grunn av brannen i 1898, var det antagelig ute av drift i en periode. Styrere var Ingeborg Anna Storvuku, Martinus Brandhaug fra 1900, John O. Wohlen fra 1910, lærer S. Folstad fra 1913 og Karl Grindberg fra 1923, til brevhuset ble lagt ned i 1954.

Skjørdalen brevhus kom i drift fra 1.1.1896. Det ble flyttet til gården Østre Nes i 1904, og fikk navnet Østre Næs. Ny flytting ble det til

Lysthaugen i 1914. Brevhuset ble da omgjort til poståpneri med samme navn. Styrere var Stationsholder Balgaard, Elias Næs, Trine Lie, Anders Brendmo fra 1926, Marie Vestgaard fra 1928, Oline Kolshaug fra 1929 og Petter Guddingsmo, til poståpneriet ble lagt ned i 1964.

Sandviken (fjeldstue) brevhus kom i drift fra 1.7.1896 i en gående rute fra Sulstua to ganger i uken. Kristoffer Vestgård var postfører i ruten og Ole Nilsen Suul styrer med sesongdrift fra juni til september. Det ble poståpneri fra 1917 under navnet Inna i Værdalen. Navnet ble skrevet Inna i Værdal fra 1921.

I sesongen 1941 var ikke poståpneriet i drift. Poståpnerere var fjeldstuemann Jørgen From fra 1917, Erik Eriksen fra 1920 til 1962, og Odd Eriksen fra 1965. Poståpneriet ble lagt ned i 1971.

Leksdalen poståpneri kom i drift fra 1.7.1899 med 2 ganger ukentlig bipost til Værdalen. Stillingen som poståpner var ulønnet fram til 1903. Poståpner var handelsmann Anton Aksnes. Det ble endret til brevhus i 1929 under navnet Leksdalen skole brevhus. Brevhusstyrer var A. Musum.

Brevhuset ble flyttet til Lundsbakken i 1931, og navnet ble skrevet Leksdalen. Styrer var Anton Aksnes, videre Eivind Aksnes fra 1952, til brevhuset ble lagt ned i 1964.

Skjækerfossen brevhus kom i drift fra 1.7.1899 med kjørende post til Vuku. Utviklingen av industri og handel i øvre del av bygda økte kravet om bedre postforbindelse. Bert R. Slipern ble tilsatt som styrer samtidig som han var involvert i gruvegruften på stedet. Det ble endret til poståpneri i 1910. Olaus Skoknes var poståpner fra 1912, og Bernhard Skoknes fra 1928 til nedleggelsen i 1964.

Nordre Væren brevhus kom i drift fra 15.5.1902 på gården Tronsmoen. Det ble flyttet til Nordre Væren i 1931 og endret navn til Væren brevhus. Styrere var Halvor Pettersen, Johannes N.J. Væren fra 1923, Ivar Tronsmo fra 1926, Halvor Pettersen fra 1931 til nedleggelsen i 1964.

Indalen poståpneri kom i drift fra 1.10.1903 på Garnes i ruten Værdalen - Sulstuen. Navnet ble skrevet Inndalen fra 1921. Statusen ble endret til

brevhus fra 1960. Poståpnerere var Nils E. Garnes, John O. Wohlen fra 1917. Han døde i 1959. Ny brevhusstyrer ble Jostein Wohlen. Marit Wohlen styrte brevhuset fra 1960 til det ble lagt ned i 1974.

Ulvillen brevhus kom i drift fra 1.9.1907 i ruten Vuku-Helgaadalen. Styrere var Handelsmann Ole N. Lerseth og Handelsmann Kristian Haugan til 1910. Det ble omgjort til poståpneri fra 1911. Stillingen var ulønnet fram til 1913, da årlig lønn ble fastsatt til kr. 200,00. Navnet ble skrevet Ulvillia fra 1921. Da Kristian Haugan døde i 1950, ble Karl Haugan tilsatt. Han sluttet i 1958, og Gerd Aamo ble poståpner til nedleggelsen i 1975.

Vaterholmen brevhus kom i drift fra 15.3.1917. Det ble feltpoståpneri fra 1918 til 1919 under navnet Vaterholm. Det fikk status som brevhus fra 1919 under samme navn, men endret navn til Vaterholmen samme år. Styrer var veivokter K. Flyum. Johannes Bjørgvik styrte brevhuset fra 1933 til det ble lagt ned i 1947.

Steinsgropa brevhus kom i drift fra 1.3.1952 og ble lagt ned i 1963. Styrer var Marit Svendsen.

Elnes brevhus kom i drift fra 1.7.1952 og ble lagt ned 1964. Styrer var gårdbruker Ole J. Kulsi.

Trones brevhus kom i drift fra 1.10.1957. Det ble lagt ned 1984. Brevhuset ble styrt av Samvirkelagets filialstyrere Kåre Teveldal, Kjell Teveldal og Arne Balstad.

Ørmelen poståpneri kom i virksomhet fra 1.11.1974 på grunn av den store boligutbyggingen i forbindelse med etableringen av Aker Værdal. Styrere var Gerd Aamo, Karl Ydse, Karin Sandstad og Kirsten Balgaard.

Vinne poståpneri kom i virksomhet fra 26.3.1979. Boligbyggingen i Vinne var for alvor kommet i gang, og det ble behov for et nytt poststed. Styrere var Harald Hofstad og Sissel Slørdal.

Inderøy kommune

Hylla havn, Inderøy

Hylla havn på Inderøy 1933.

Gjørvi i Inderøy poståpneri var ett av de 8 poståpneriene som ble satt i drift i forbindelse med nedleggelsen av Regimentsposten. Etter det man kjenner til, var posttransporten i gang 1. januar 1805, og poståpneriet må derfor ha kommet i virksomhet fra samme tid.

I 1695 hadde Aage Gundersen Gjørvi transporten fra Sneve i Egge til Saxoe, hvor Jacob Nielson Saxoe overtok og førte posten til Gjørvi og Verdalsøra. Betaling for frakten var en årlig godtgjørelse på 2 Rd. Lars L. Stabel var kommet til Gjørvi i 1708, og han overtok posttransporten.

I 1787 er ikke Gjørvi nevnt. I stedet nevnes Koen. Navnet på poståpneriet ble endret til Inderøy i 1831, men i 1850 ble det flyttet over grensen til gården Vivang i Sparboe

prestegjeld, og fikk navnet Sparboen poståpneri. Vi kjenner ikke til hvem som tok seg av posten fra poståpneriet ble opprettet, men en timeseddel fra 1834 er underskrevet av L. Enersen. Fra 1849 er Peder Lassen Vidvand notert, og han var den siste poståpner før kontoret ble flyttet til Sparbu.

Røren på Inderøy poståpneri var ett av de 8 poståpneriene som ble satt i drift i forbindelse med nedleggelsen av Regimentsposten. Etter det man kjenner til, var posttransporten i gang 1. januar 1805, og poståpneriet må derfor ha kommet i virksomhet fra samme tid.

I 1687 fraktet Jaxob Saxoe posten fra Røtte i Sparbu til Semb i Verdal.

I 1695 var det to postbønder i Inderøy, Aage Gundersen Gjørvi og Jacob Nielsen Saxoe, som hadde transporten mellom Saxoe og Verdalsøra.

hadde transporten mellom Saxoe og Verdalsøra. I 1798 gikk Jacob Nielsen bort, og Sivert Pederson ble ny postbonde på Sakshaug. I 1787 er ikke Sakshaug nevnt. I stedet nevnes Koen.

I følge en portotabell av 1812, ble navnet endret til Wiigen i Røren Annex, og fra 1816 ble navnet skrevet Vigen. I 1831 ble navnet igjen endret til Røren. I 1850 ble navnet endret til Inderøy, og i 1919 til Sakshaug.

I begynnelsen lå antagelig poståpneriet på Sakshaug, men da Vika ble sorenskrivergård, ble det flyttet dit.

De første som tok seg av posten er ukjente, men fra 1834 finnes det en timeseddel kvittert av S. Wang, som muligens var poståpner på den tid. I 1855 har vi notert J. Wang. Da sorenskriver Nannestad døde i 1856, ble poståpneriet flyttet til lokalene til handelsmann Lorentz Muus, som også ble poståpner. Han var i en periode fra 1854 til 1860 ordfører i Inderøy kommune.

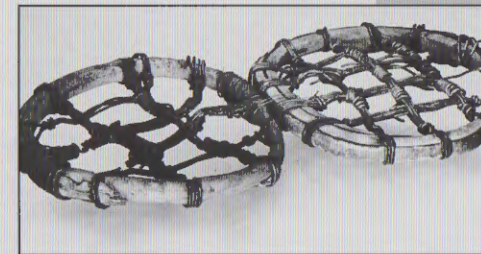
Han ble etterfulgt av Nils Muus i 1884, som ble avløst av Kristian Aarfald i 1916. Fra høsten 1925 styrte hans sønn og datter poståpneriet. Elias Aune tok over stillingen i 1927, for å bli avløst av telefonbestyrer Augusta Næss i 1929. Hennes sønn Torleif Næss overtok stillingen i 1966, før Magne Brekstad ble tilsatt i 1987, Odd Roar Alexander Wilhelmsen i 1994 og Unni Kummernes i 1995.

Salberg postuttagersted kom i virksomhet fra sommeren 1859 med Anders J. Salberg som postuttager. Han fikk en godtgjørelse på 10 Sp. for siste halvdel av 1859, og den årlige godtgjørelsen ble deretter satt til 15 Sp.

I 1885 endret Salberg status til poståpneri med Anders Johnsen Salberg som poståpner. Poståpneriet ble flyttet til gården Hylla i 1889, med Peder M. Følstad som poståpner. Ved flyttingen ble også navnet endret til Hylla.

Det ble ny poståpner i 1898 da landhandler og dampskipsekspeditor Henrik Ertzgaard tok over. Hylla ble gjort om til brevhus i 1933, med Ivar Ertzgaard som styrer. Han ble etterfulgt av Einar J. Austad, som var i stillingen til brevhuset ble lagt ned i 1973.

Salberg poståpneri kom i virksomhet som nytt poståpneri fra 1.10.1906 på jernbanestasjonen på

På bildet ser du hestetruger av tre og ståltråd brukt på hest under posttransport.

Røra. Navnet ble skrevet Røra fra 1918. Første poståpner ble Stasjonsekspeditor J. Magnussen, som ble etterfulgt av H. Winther i 1911. Han ble etterfulgt av S. Lybæk i 1914, og av Johan Kjølmoen i 1916, disse var stasjonsmestre.

I 1937 overtok NSB ansvaret for driften av poståpneriet. Poståpneriet ble igjen drevet av Postverket fra 1981 ved landpostbud Unni Kummernes. Hun ble avløst av Annar Gran i 1984, før Rolf Stubmo ble tilsatt i 1986. Unni Kummernes kom tilbake i 1994, og fortsatte til 1995, da Asveig Lyng midlertidig fortsatte som poststyrer.

Skjelvaagen poståpneri ble satt i drift fra 1.7.1897 i Skjelven i Hustad sogn for den post som kunne befordres over dampskipsanløpet Skjelvaagen. Fra 1912 ble navnet endret til Sandvollaen.

Første poståpner ble kirkesanger J.A. Overrein med en årlig lønn på kr. 100,00.

Han ble avløst i 1900 av kirkesanger John Sundfær. Thor Elan ble tilsatt i 1905, og i 1933 ble stillingen kombinert med rikstelefonen, og Ingebjørg Sletvold Følstad overtok. Jarle Overrein ble tilsatt i 1971, og fra 1976 har Asbjørg Bjørgan styrt postkontoret.

Utøy poståpneri ble satt i drift fra 1.1.1919 på Kvam i Inderøy i ruten Sakshaug-Fjeset. Som første poståpner ble landhandler A.M. Kvam tilsatt. Han ble avløst av gårdbruker Håkon Kvam i 1925. Da han døde i 1939, overtok gårdbruker Anders Kvam stillingen. Han ble avløst i 1982 av Inger Karin Brøndbo Kvam, som styrte postkontoret til det ble lagt ned i 1992.

Sakshaug postkontor.

Vangshyllen poståpneri kom i drift fra 1.7.1908 på dampskipsanløpet Vangshyllen i Inderøyen. Som første poståpner ble stasjonsholder Godtvard N. Hovd tilsatt. Stillingen var ulønnet fram til 1911, da årlig lønn ble satt til kr. 100,00.

Godtvard ble avløst av dampskibsekspeditor Georg Voldseth i 1936, som hadde stillingen til poståpneriet ble lagt ned i 1964. Georg Voldseth hadde også en tid postføringen med båt fra Levanger til Ytterøy, Saltvikhamn og Mosvik.

Kirknesvaagen poståpneri kom i virksomhet fra 1.7.1896 på damp-

skipsanløpsstedet Kirknes i Inderøy. Poståpneriet ble flyttet til Inderøyen Forbruksforenings hus i 1897, og fra 1943 ble navnet skrevet Kjerkesvågen.

Som første poståpner ble gårdbruker og lærer O. Braa tilsatt. Han hadde en lønn av kr. 150,00 pr. år i 1899. Han ble avløst av Kåre Ellingsen Fossum i 1945, som ble etterfulgt av Jarle Flatval i 1953. Han hadde stillingen i kort tid fram til 1954, da postbud Torleif Næss overtok.

Fra 1979 ble poståpneriet styrt av Jenny Marie Fossum, som ble avløst av Astrid Indgjerd i 1990. Hun styrte postkontoret til det ble lagt ned i 1992.

Posten har kombinert det beste fra 2 verdener - 350 års tradisjon, kunnskap og erfaring, med morgendagens teknologi.

Vi i Posten ønsker et fortsatt godt samarbeid i årene som kommer.

350 år POSTEN SKAL FRAM
1647 • 1997
posten

Postens Bilbud
73 95 83 00